

PRESSITEADE nr 26/23

Luxembourg, 15. veebruar 2023

Üldkohtu otsused kohtuasjades T-606/20 ja T-607/20 | Austrian Power Grid jt vs. ACER

Üldkohus kinnitas, et Euroopa Liidu Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostöoametil (ACER) on tugevdatud volitused teha üksikotsuseid piiriülestes küsimustes

Nii on ACERil õigus muuta põhivõrguettevõtjate ettepanekuid, et tagada nende kooskõla liidu energiavaldkonna õigusega, ilma et ta oleks sealjuures seotud riigisiseste pädevate reguleerivate asutuste vaheliste võimalike kokkulepetega

Euroopa Komisjoni määruses 2017/2195, millega kehtestatakse elektrisüsteemi tasakaalustamise eeskiri¹, on nähtud ette, et rakendatakse ellu mitu tasakaalustamisenergia vahetamise Euroopa keskkonda. Nende keskkondade hulgas on esiteks Euroopa keskkond automaatselt käivitavatest sageduse taastamise reservidest saadava tasakaalustamisenergia vahetamiseks (edaspidi „aFRR-keskkond“) ja teiseks Euroopa keskkond käsitsi käivitavatest sageduse taastamise reservidest saadava tasakaalustamisenergia vahetamiseks (edaspidi „mFRR-keskkond“)².

Kooskõlas määruses 2017/2195³ ette nähtud menetlusega esitasid kõik põhivõrguettevõtjad riigisisestele reguleerivatele asutustele (edaspidi „reguleerivad asutused“)⁴ ühised meetodikaettepanekud aFRR-keskkonna ja mFRR-keskkonna rakendamiseks, et saada nendele ettepanekutele heakskiit.

Reguleerivate asutuste ühisel taotlusel tegi Euroopa Liidu Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostöoamet (edaspidi „ACER“) sama määruse alusel⁵ otsuse nende ettepanekute kohta – ACERi, reguleerivate asutuste ja põhivõrguettevõtjate konsultatsioonide tulemusel muudetud kujul. Nii tegi ACER kaks otsust, ühe aFRR-metoodika ja teise mFRR-metoodika kohta (edaspidi „ACERi otsused“), millele olid lisatud kõnealused meetodikad, selle asutuse muudetud ja heakskiidetud kujul.

Austrian Power Grid, ČEPS, a.s., Polskie sieci elektroenergetyczne S.A., Red Eléctrica de España SA, RTE Réseau de transport d'électricité, Svenska kraftnät, TenneT TSO BV ja TenneT TSO GmbH esitasid ACERi apellatsiooninõukogule (edaspidi „apellatsiooninõukogu“) nende otsuste peale kaebused⁶. Kuna nende kaebused jäeti rahuldamata, esitasid nad Üldkohtule kaks hagi, paludes tühistada apellatsiooninõukogu otsused neid puudutavas osas, ACERi otsuste teatavad sätted ning neile lisatud meetodikad.

¹ Komisjoni 23. novembri 2017. aasta määrus (EL) 2017/2195, millega kehtestatakse elektrisüsteemi tasakaalustamise eeskiri (ELT 2017, L 312, lk 6).

² Määruse 2017/2195 artiklid 20 ja 21.

³ Määruse 2017/2195 artikli 20 lõige 1 ja artikli 21 lõige 1.

⁴ Määruse 2017/2195 artikli 5 lõige 1 ja lõike 2 punkt a.

⁵ Määruse 2017/2195 artikli 5 lõige 7.

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/942, millega asutatakse Euroopa Liidu Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostöö Amet (ELT 2019, L 159, lk 22).

Üldkohtu teine koda laiendatud koosseisus jättis need hagid rahuldamata, tehes sellega seoses otsuse ühelt poolt ACERi ja reguleerivate asutuste vahelise pädevuse jaotuse kohta aFFRi ja mFFRi metoodika vastuvõtmise küsimustes ning teiselt poolt funktsioonide kohta, mis on määruse 2017/2195 järgi vajalikud aFFR-keskkonna ja mFFR-keskkonna toimimiseks.

Üldkohtu hinnang

Kõigepealt tunnistas Üldkohus tühistamishagid vastuvõetamatuks osas, milles need olid esitatud ACERi otsuste ja nende otsuste lisade peale. Üldkohus märkis sellega seoses, et vastavalt ETL artikli 263 viiendale lõigule ja ACERi asutamise aktile ehk määrusele 2019/942⁷, võivad hagejad kui menetluse pooled, kellel ei ole eesõigust⁸, esitada Üldkohtule hagi üksnes apellatsiooninõukogu otsuste tühistamiseks, mitte aga ACERi otsuste ega selliste otsuste lisade tühistamiseks. Järelikult piirdub Üldkohtu kontroll käesoleval juhul üksnes apellatsiooninõukogu otsuste õiguspärasuse kontrolliga, eriti osas, milles nendega jäeti muutmata kujul jõusse ACERi otsused ja neile lisatud aFFRi ja mFFRi metoodikad.

Kooskõlas eespool esitatud tuvastusega jätkas Üldkohus sisuliste küsimuste analüüsiga. Esimesena lükkas ta tagasi hagejate argumendid, mille kohaselt apellatsiooninõukogu rikkus õigusnormi, kui ta jättis tuvastamata, et ACER ületas vaidlusaluseid otsuseid vastu võttes oma pädevuse piire.

Selles küsimuses tõdes Üldkohus, et vastavalt määruse 2019/941 artikli 6 lõikele 10 ja määruse 2017/2195 artikli 5 lõikele 7, kujul, mil need olid apellatsiooninõukogu otsuste vastuvõtmise ajal kohaldatavad, oli ACERil õigus teha otsus või võtta vastu üksikjuhtumeid käsitlevaid otsuseid piiriülest kaubandust või piiriülese süsteemi talitluskindlust mõjutavate reguleerimisküsimuste või -probleemide kohta, nagu aFFRi ja mFFRi metoodika vastuvõtmine, kui pädevad reguleerivad asutused on talle esitanud selle kohta ühise taotluse, nagu kõnesoleval juhtumil. Üldkohtu hinnangul ei tulene neist sätetest, et ACERi pädevus oleks piiratud üksnes küsimustega, milles puudutatud asutused on eriarvamusel.

Niisugust grammatilist tõlgendust toetavad selle õigusakti kontekst ja taotletavad eesmärgid, mille osa need sätted on. Sellega seoses nähtub määruse 2019/942 ja varem kohaldamisele kuulunud määruse nr 713/2009⁹, ettepanekute seletuskirjadest, et liidu seadusandjal oli selge tahe muuta otsuste tegemine piiriülestes küsimustes tõhusamaks ja kiiremaks, tugevdades ACERi üksikotsuste tegemise volitusi, mis sobiks kokku reguleerivate asutuste keskse rolli säilitamisega energeetikaregulatsiooni valdkonnas, tagades sealjuures kooskõla subsidiaarsuse põhimõttega ja proportsionaalsuse põhimõttega. Samuti ilmneb määruse 2019/942¹⁰ preambulist, et ACER asutati selleks, et täita liidu tasandil õiguslik tühimik ning aidata kaasa elektrienergia siseturu ja maagaasi siseturu tõhusale toimimisele.

Seega kinnitavad määruse 2019/942 ja määruse 2017/2195 asjasse puutuvate sätete eesmärk ja kontekst, milles need sätted asuvad ning juhtumi asjaolud, et ACERil on pädevus teha otsuseid aFFRi ja mFFRi metoodika koostamise kohta, kui reguleerivad asutused esitavad selleks ühise taotluse. Samuti osas, milles ACERile on antud oma otsustusõigus, et võimaldada tal täita talle pandud reguleerimisülesandeid sõltumatult ja tõhusalt, on sellel asutusel õigus muuta põhivõrguettevõtjate ettepanekuid, et tagada nende kooskõla liidu energiaõigusega, ilma et ta oleks seotud võimalike kokkulepetega pädevate reguleerivate asutuste vahel.

Sellest järeldub, et ACERi apellatsiooninõukogu ei rikkunud õigusnormi, kui ta tunnistas ACERi pädevust teha otsus aFFRi ja mFFRi metoodika küsimustes, mille kohta oli reguleerivatel asutustel olemas kokkulepe.

⁷ Määruse 2019/942 põhjendus 34, artikli 28 lõige 1 ja artikkel 29.

⁸ Eesõigusega pooled on Euroopa Kohtu põhikirja artikli 19 esimeses ja teises lõigus nimetatud pooled, st liikmesriigid, liidu institutsioonid, Euroopa Majanduspiirkonna lepingu osalisriigid, kes ei ole liikmesriigid, ning selles lepingus nimetatud EFTA järelevalveamet.

⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta määrus (EÜ) nr 713/2009, millega luuakse Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööamet (ELT 2009, L 211, lk 1).

¹⁰ Määruse 2019/942 põhjendus 10, varem määruse nr 713/2009 põhjendus 5.

Teisena lükkas Üldkohus tagasi hagejate etteheite, mille kohaselt apellatsiooninõukogu oli rikkunud õigusnormi, tuvastades, et võimsuse haldamise funktsiooni hõlmamist aFFR-keskkonna ja mFFR-keskkonna toimimiseks vajalike funktsioonide hulgas ei olnud põhivõrguettevõtjatele ette kirjutatud ACER, vaid et see tulenes otse määruse 2017/2195 kohaldamisest.

Üldkohus täpsustas sellega seoses esmalt, et niisugune hõlmamine on otsustava tähtsusega hindamaks, kas põhivõrguettevõtjate koostatud ettepanekud peavad vastama määruses 2017/2195¹¹ ette nähtud täiendavatele nõuetele juhul, kui põhivõrguettevõtjad kavatsevad määrata nende erinevate funktsioonide täitmiseks mitu üksust, nagu käesoleval juhul. Üldkohus märkis selle kohta, et viidatud määruse kohaselt peab põhivõrguettevõtjate esitatud metoodikaettepanekutes sisalduma aFFR-keskkonna ja mFFR-keskkonna toimimiseks vajalike funktsioonide määratlus¹². Ehkki määrusest 2017/2195 tuleneb, et need keskkonnad hõlmavad vähemalt käivitamise optimeerimise funktsiooni ja põhivõrguettevõtjatevahelise arveldamise funktsiooni¹³, ei ole välistatud, et mõnda muud funktsiooni – nagu võimsuse haldamine – võib samuti käsitada nende keskkondade toimimiseks vajalikuna, eriti siis, kui niisuguse funktsiooni lisamine tundub vajalik, et tagada selle keskkonna moodustamine kõrgetasemelisena, tuginevana ühtsetele juhtimispõhimõtetele ja äritoimingutele.

aFFR-keskkonna ja mFFR-keskkonna toimimiseks vajaliku funktsiooni mõiste tõlgendamine, arvestades määruse 2017/2195 konteksti ja eesmärgi, viib järeldusele, et tegemist on funktsiooniga, mis nii tehnilises kui ka juriidilises plaanis näib olevat vajalik nende keskkondade tõhusaks ja kindlaks juurutamiseks ja käitamiseks.

Ent Üldkohtu hinnangul täidab võimsuse haldamise funktsioon sellise vajalikkuse tingimuse. Nimelt kohustab määrus 2017/2195 õiguslikus plaanis põhivõrguettevõtjaid tasakaalustamisenergia vahetamiseks või tasakaalustamatuse tasaarvestuseks pidevalt ajakohastama kättesaadavat piirkonnaülest võimsust. Tehnilises plaanis, nagu see tuleneb käesolevas asjas koostatud aFFRi metoodika ja mFFRi metoodika ettepanekutest, on võimsuse haldamise taustal toimuv pidev võimsuse ajakohastamine käivitamise optimeerimise funktsiooni oluline sisend. Võimsuse haldamise funktsiooni lisasid keskkondadele pealegi põhivõrguettevõtjad ise, et nad täidaksid nõuet moodustada keskkond kõrgetasemelisena määruses 2017/2195 nõutud tõhususe ja toimimiskindluse mõttes.

Eelkõige eespool esitatud kaalutlusi arvesse võttes jäeti apellatsiooninõukogu otsused jõusse.

MÄRKUS: Tühistamishagi taotletakse liidu õigusega vastuolus olevate liidu institutsioonide õigusaktide tühistamist. Teatud tingimustel võivad liikmesriigid, Euroopa institutsioonid ja eraõiguslikud isikud esitada Euroopa Kohtule või Üldkohtule tühistamishagi. Kui hagi on põhjendatud, tühistatakse õigusakt. Asjassepuutuv institutsioon peab täitma õiguslõnga, mis õigusakti tühistamisega võib tekkida.

MÄRKUS: Üldkohtu lahendi peale võib kahe kuu ja kümne päeva jooksul selle teatavakstegemisest esitada üksnes õigusküsimustes apellatsioonkaebuse Euroopa Kohtule.

Ajakirjandusele mõeldud mitteametlik dokument, mis ei ole Üldkohtule siduv.

Otsuste terviktekst ([T-606/20](#) ja [T-607/20](#)) on CURIA veebileheküljel alates nende kuulutamise päevast.

Täiendavat teavet annab Marta Osleja, ☎ (+352) 4303 6005.

Hoiame ühendust!

¹¹ Määruse 2017/2195 artikli 20 lõike 3 punkti e alapunktid i–iii ja artikli 21 lõike 3 punkti e alapunktid i–iii.

¹² Määruse 2017/2195 artikli 20 lõike 3 punkt c ja artikli 21 lõike 3 punkt c.

¹³ Määruse 2017/2195 artikli 20 lõige 2 ja artikli 21 lõige 2.